

Nyheter inom penningtvättsområdet

Med lång erfarenhet inom det finansiellt reglerade området har Advokatfirman Schjødts financial services-team i Stockholm bred kompetens inom bl.a. penningtvätsfrågor. Med tidigare erfarenhet från såväl Finansinspektionen som arbete inom finansiellt reglerad verksamhet har vi en god inblick i och förståelse av utmaningarna som verksamhetsutövare ställs inför för att efterleva penningtvätsregelverket.

Eftersom penningtvättsområdet är under konstant utveckling följer av detta nyhetsbrev en sammanfattning av några av de nyheter som publicerats på området under perioden 1 januari – 30 juni 2020.

Trevlig läsning!

Femte penningtvätsdirektivet

Den 1 januari 2020 implementerades de huvudsakliga delarna av det femte penningtvätsdirektivet ("5AMLD") i Sverige genom [prop. 2018/19:150](#), främst genom ändringar i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ("**Penningtvättslagen**"). Ändringarna omfattade bl.a.:

- utvidgning av tillämpningsområdet för penningtvätsregelverket till bl.a. handelsplattformar för kryptovalutor och konsthandlar,
- skärpta åtgärder vid affärsförbindelser med högriskländer,
- en begränsning av utrymmet för att vidta förenklade åtgärder för kundkännedom i fråga om anonyma förbetalda kort (elektroniska pengar), och
- utökat skydd för visselblåsare.

5AMLD innehåller därutöver ett krav på att medlemsstaterna ska införa centraliserade register avseende betal- och bankkonton samt bankfack innehållande grundläggande kunduppgifter. Med anledning av detta infördes genom [prop. 2019/20:83](#) den nya lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem, som träder i kraft den 10 september 2020. Genom det nya systemet förväntas kreditinstitut och, i vissa fall, värdepappersbolag, ge tillgång till uppgifter om innehavare av konton och värdefack hos institutet. Skatteverket ska administrera den tekniska plattformen för det centraliserade registret, som i sin tur ska vara tillgängligt för en rad brottsbekämpande myndigheter.

Ytterligare justeringar av penningtvättslagen

Utöver 5AMLD har det genomförts vissa ytterligare ändringar av penningtvätsregelverket under början av 2020, och då genom [prop. 2019/20:14](#) och [prop. 2019/20:55](#). Ändringarna trädde i kraft den 1/2 januari 2020 respektive 1 april 2020 och omfattade bl.a.:

- införande av möjlighet för Finansinspektionen att kunna ingripa mot utländska EES-kreditinstitut som bedriver filialverksamhet i Sverige vid överträdelse av penningtvätsregelverket,
- slopat krav på att utreda verklig huvudman avseende dotterbolag till noterade aktiebolag,
- slopat krav på att utse alternativ verklig huvudman där kunden är en stat, region, kommun eller motsvarande och risken förknippad med kunden är låg,
- att Finanspolisen ska lämna återkoppling, i de fall det är möjligt, avseende misstänkt penningtvätt och finansiering av terrorism som rapporterats av verksamhetsutövare, och
- införande av en definition i lag av behörig beslutsfattare (den som bl.a. enligt lag ska godkänna affärsförbindelser med PEP-kunder).

Europeiska kommissionens handlingsplan

Europeiska kommissionen ("Kommissionen") publicerade den 7 maj en [handlingsplan](#) för en heltäckande EU-politik för förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism ("AML/CFT"). Handlingsplanen presenterar en rad föreslagna åtgärder som ska vidtas inom det kommande

året och som syftar till att åtgärda brister kopplade till det befintliga AML/CFT-regelverket. Handlingsplanen bygger på sex pelare:

1. säkerställa ett effektivt genomförande av EU:s befintliga AML/CFT-regelverket,
2. ytterligare harmonisering av EU:s AML/CFT-regelverk,
3. introducera mekanismer för AML/CFT-tillsyn på EU-nivå,
4. introducera en samordnings- och stödmekanism för medlemsstaternas finansunderrättelseenheter,
5. förbättra utbytet av information mellan brottsbekämpande myndigheter och verksamhetsutövare, och
6. utöka EU:s roll globalt vad avser AML/CFT-frågor.

För aktörer som omfattas av penningtvätsregelverket är det främst pelare två som kan komma att medföra påtagliga förändringar för verksamheten. Kommissionen framför i handlingsplanen att ett av problemen med det befintliga AML/CFT-regelverket är att medlemsstaterna inte implementerat EU-direktiven på ett enhetligt sätt. I syfte att ytterligare harmonisera AML/CFT-regelverket föreslår Kommissionen därför att vissa delar av EU:s AML-direktiv ska omvandlas till direkt tillämpliga bestämmelser i en EU-förordning. Enligt Kommissionen skulle detta åtminstone omfatta reglerna om:

- kundkännedomsåtgärder,
- vilka verksamhetsutövare som ska omfattas av AML/CFT-regelverket,
- intern kontroll,
- rapporteringsskyldighet,
- register över verkliga huvudmän, och
- centraliserade mekanismer för bankkonton och värdefack (som i Sverige nyligen införts i lagen (2020:272) om konto- och värdefackssystem).

Handlingsplanen är för närvarande föremål för samråd fram till den 29 juli. Kommissionen har för avsikt att publicera sitt förslag i denna del under första kvartalet 2021.

Sjätte penningtvätsdirektivet

Som nämnts ovan implementerades det femte penningtvätsdirektivet i sin huvudsak i början av 2020. Redan i december 2020 ska dock det [sjätte penningtvätsdirektivet](#) implementeras i svensk rätt, även benämnt 6AMLD. Syftet med 6AMLD är främst att harmonisera medlemsstaternas straffrättsliga lagstiftning kopplat till penningtvätt. Några av de huvudsakliga nyheterna i 6AMLD är:

- en harmoniserad definition av vad som utgör penningtvättsbrott, inklusive en lista på vilka brott som kan utgöra förbrott till penningtvätt (d.v.s. de brott som gett upphov till den ekonomiska vinningen),
- juridiska personer ska kunna hållas ansvariga för penningtvättsbrott som begås till den juridiska personens förmån av någon som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organ-

isation,

- samtliga medlemsstater måste införa ett maximistraff för penningtvättsbrott på minst fyra års fängelse, och
- vid gränsöverskridande penningtvättsbrottslighet ska medlemsstaterna samarbeta i syfte att koncentrera lagföringen till en enda medlemsstat.

Lista på högriskredjeländer

Enligt penningtvätsdirektivet har Kommissionen en rättslig skyldighet att identifiera högriskländer utanför EES som har strategiska brister i sina system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. Aktörer som omfattas av penningtvättslagen har samtidigt en skyldighet att vidta skärpta åtgärder för kundkännedom vid affärsförbindelser eller enstaka transaktioner när kunden är etablerad i ett sådant högriskland som identifierats av Kommissionen.

Kommissionen publicerade den 7 maj 2020 ett förslag på en delegerad förordning som reviderar Kommissionens befintliga lista på högriskredjeländer. Den [delegerade](#) förordningen offentliggjordes i EU:s officiella tidning den 19 juni och medför att vissa länder som fram till nu varit upptagna på listan tas bort, samtidigt som ett antal nya länder lagts till.

Den delegerade förordningen ska tillämpas från och med den 1 oktober 2020 vad avser de länder som adderats till listan. Med anledning av denna ändring bör aktörer som omfattas av penningtvätsregelverket se över sin verksamhet och anpassa sina rutiner vad avser högriskredjeländer.

Tillsynsåtgärder - Swedbank AB

Den 19 mars 2020 [beslutade](#) Finansinspektionen att meddela Swedbank AB en varning och en sanktionsavgift på fyra miljarder kronor för brister i arbetet med att motverka penningtvättsrisker i sin baltiska verksamhet, samt för brister i efterlevnaden av penningtvätsregelverken i sin svenska verksamhet. Finansinspektionen konstaterade i sitt beslut att Swedbank AB i flera avseenden inte hade haft tillräcklig styrning och kontroll av de baltiska dotterbankerna när det gäller åtgärder mot penningtvätt, samt att det i bankens svenska verksamhet funnits brister i bankens riskbedömning av kunder, brister i valideringen av modellen för riskklassificering av kunder och brister i övervakningen av pågående affärsförbindelser.

Tillsynsåtgärder - JAK Medlemsbank

Den 17 juni 2020 [beslutade](#) Finansinspektionen att meddela JAK Medlemsbank en anmärkning i förening med en sanktionsavgift på 1,6 miljoner kronor för brister i bankens allmänna riskbedömning samt kundkännedomsåtgärder. Finansinspektionen fann bl.a. att banken inte hade gjort en adekvat bedömning av riskerna kopplade till bankens produkter/tjänster, bankens olika kundtyper och inte heller beaktat samtliga geografiska riskfaktorer som finns i bankens verksamhet. Exempelvis hade banken inte beaktat EU-kommissionens lista över högriskredjeländer

i sin bedömning av geografiska riskfaktorer. Vidare fann Finansinspektionen, efter att ha granskat stickprover av kundkännedomssaker, att det förelåg brister vad gäller kontroll av kundens identitet i mellan 45–70 % av de granskade fallen, brister i identifiering av personer i politiskt utsatt ställning, brister i kontroll av huruvida kunden är etablerad i ett högriskredjeland och brister i att inhämta information om affärsförbindelsens syfte och art.

Tillsynsåtgärder - SEB AB

Den 25 juni 2020 [beslutade](#) Finansinspektionen att meddela SEB AB en anmärkning i förening med en sanktionsavgift på en miljard kronor för brister i arbetet med att motverka penningtvättsrisker i sina baltiska dotterbanker. Finansinspektionen konstaterade i sitt beslut att SEB AB brustit i sin styrning och kontroll av de baltiska

dotterbankerna när det gäller åtgärder mot penningtvätt. Finansinspektionen fann sammantaget att de konstaterade överträdelserna inte var ringa, men inte heller att de var så allvarliga att det funnits anledning för Finansinspektionen att överväga att återkalla bankens tillstånd eller att meddela banken en varning. Finansinspektionen undersökte därutöver hur SEB:s svenska verksamhet levt upp till kraven i penningtvätsreguleringen. Utifrån de fynd som gjordes under denna undersökning fann Finansinspektionen att det fanns skäl att [förelägga](#) SEB AB att göra vissa förbättringar i sin transaktionsmonitorering.

Schjødts financial services-team

Vi bistår gärna om ni har några frågor kopplade till ovan eller andra penningtvätsrelaterade frågor.

Kontakt

Peter Kullgren
Partner
+46 8 505 501 35
+46 708 68 48 31
peter.kullgren@schjodt.com

Anna Wahlbom
Senior Lawyer
+46 8 505 501 16
+46 768 83 09 31
anna.wahlbom@schjodt.com

Joonas Myllynen
Associate
+46 8 505 501 60
+46 70 182 51 51
joonas.myllynen@schjodt.com

Advokatfirman Schjødt, filial
Hamngatan 27, Box 715, 101 33 Stockholm